

Дмитрієва Марина Миколаївна, здобувач навчально-наукового інституту № 4 Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри управління та роботи з персоналом Національної академії внутрішніх справ *Пелагея О. Г.*

СУТНІСТЬ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ У ВІДНОСИНАХ ІЗ НАСЕЛЕННЯМ

Успіх демократичних перетворень в Україні неможливий без належного правового регулювання і практичного функціонування інституту участі громадськості в правоохоронній діяльності – одного із найважливіших інструментів, здатних реально і дієво вплинути на рівень правопорушень та стан забезпечення публічного порядку у нашій країні. Рішучі заходи, спрямовані на протидію злочинності, не призведуть до кардинального поліпшення ситуації доти, доки зусилля органів Національної поліції не отримають широкої підтримки з боку населення. Ефективність діяльності органів Національної поліції, більшість практиків та фахівців з теорії управління в першу чергу безпосередньо пов'язують, з прийняттям та реалізацією управлінських рішень. Таку точку зору ми повністю поділяємо, оскільки ефективність управління обумовлена якістю цих рішень, і навпаки, ефективне прийняття рішення є найбільшою відповідальністю і, власне, смислом управління.

У науковій літературі пропонуються різні визначення поняття «управлінське рішення». Так, наприклад, Ю.А. Тихомиров, під управлінським рішенням розуміє «соціальний акт, який підготовлений на основі варіантного аналізу та оцінки, прийнятий у встановленому порядку, має директивне загальнообов'язкове значення, містить постановку цілей і обґрунтування засобів їх здійснення, а також організовує практичну діяльність суб'єктів і об'єктів управління».

О.М. Бандурка, під управлінським рішенням розуміє «свідомий акт організаційної діяльності начальника, пов'язаний з вибором мети, шляхів та засобів її досягнення».

На думку В.В. Конопльова, управлінське рішення можна розглядати як вид діяльності, як форму впливу суб'єкта управління на об'єкт, як послідовність певних стадій (підготовка й прийняття управлінських рішень), кожна з яких складається із певних стадій.

Найбільш прийнятним для нашого дослідження є визначення управлінського рішення, надане В.М. Плішкіним, з позицію якого, ми погоджуємося: «...заснований на законах та підзаконних актах, аналізі та оцінці оперативної обстановки акт відповідного керівника, що містить постановку цілей, обґрунтування засобів їх здійснення, прийнятий в установленому порядку і забезпечуючий організаційну сталість та вдосконалення діяльності підрозділів при виконанні завдання боротьби зі злочинністю та зміцнення правопорядку».

Словник адміністративного права надає розгорнуте тлумачення управлінського рішення: «волевиявлення органів виконавчої влади на основі аналізу й оцінки управлінської ситуації, націлене на досягнення певної мети, з передбаченими засобами її досягнення. Набуває правової сили в результаті юридичної форми у вигляді нормативного або індивідуального правового акту, виданого в межах компетенції відповідного органу виконавчої влади».

Як правило, управлінські рішення органів Національної поліції носять директивно-обов'язковий характер і, як би, автоматично породжують дії системи управління щодо здійснення наказів, вказівок, розпоряджень, що приймаються. Більш того, управлінське рішення повинно забезпечити організаційну сталість та розвиток поліції. Тобто, з одного боку, управлінські рішення, слід розглядати, як засіб втілення в життя директивних установок у сфері протидії злочинності та охорони публічного порядку, а з другого – як засіб організації діяльності органів і підрозділів з метою реалізації цих установок.

Таким чином, управлінське рішення органів Національної поліції представляє собою зафіксований яким-небудь засобом (усно або письмово) вольовий акт, висновок, зроблений на основі аналізу оперативної обстановки та оцінки функціонування поліції, прийнятий суб'єктом управління, в межах його компетенції та встановленому порядку, який містить постановку цілей, методи та стратегію їх виконання, розподіл обов'язків серед виконавців щодо забезпечення необхідного стану органів Національної поліції, його організаційної стійкості

та удосконалення діяльності по протидії злочинності та охорони публічного порядку.

Важливим у становищі органів Національної поліції є те, що вони виступають не лише як система внутрішнього управління власними силами та засобами, але й беруть участь в управлінні «зовнішнім середовищем».

До управлінських рішень органів Національної поліції у відносинах з населенням можна віднести управлінські рішення в сфері протидії злочинності й охорони публічного порядку. Вони мають особливе значення. По-перше, оскільки ця сфера державного управління, тому ці рішення, перш за все, державні, політичні. Цілі конкретних управлінських рішень поліції у відносинах з населенням повинні розглядатися в контексті цілей загальнодержавного напрямку.

По-друге, управлінські рішення поліції у відносинах з населенням приймаються в сфері правозастосовчої та правоохоронної діяльності держави. По-третє, особливістю системи органів Національної поліції є масштабність і значущість прийнятих ними рішень, які стосуються широких верств населення, зачіпають інтереси суспільства та більшої кількості громадян особисто, отже цілковито являють собою управлінські рішення поліції у відносинах з населенням.

Розглядаючи сутність управлінських рішень органів Національної поліції у відносинах з населенням, слід виходити з того, що вони функціонують в ситуаціях, які постійно змінюються, часто бувають непередбачуваними, не прогнозованими, незнайомими, тобто в постійно змінюваних умовах навколишнього середовища. Тому необхідність прийняття таких рішень зумовлена, насамперед, змінами обстановки, а також вказівками та розпорядженнями вищестоящих органів управління.

Таким чином, управлінське рішення органів Національної поліції у відносинах з населенням являє собою вольовий акт суб'єкта управління, прийнятий в межах його компетенції та встановленому порядку, на основі аналізу оперативної обстановки, який містить постановку цілей, методи та засоби їх виконання, розподіл обов'язків серед виконавців, що відображає основний характер та зміст взаємодії поліції із зовнішнім середовищем, і такий, що спрямований перш за все, щодо підвищення ефективності захисту прав і свобод громадян,

інтересів суспільства й держави від протиправних посягань, охорони публічного порядку та забезпечення публічної безпеки.